

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
(ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Σάββατο 11 Φεβρουαρίου 2023

Διδαγμένο κείμενο

- A1.** 1. Σ «τυποῦσι αὐτά οἱ θεοί ... κεράννυται»
2. Λ «Προμυθέα δὲ παραιτεῖται ... καὶ οὕτω πείσας νέμει»
3. Σ «ταῦτα δὲ ἐμηχᾶνατο ... ἀῖστωθείη»
4. Σ «πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχᾶνατο»
5.Λ «καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε»

B1. Ο Πρωταγόρας αναφέρεται στη σωτηρία των διαφόρων ειδών δηλώνοντας τους τρόπους με τους οποίους εξασφαλίζεται η επιβίωσή τους. Η λογική στη σωτηρία των ειδών μας θυμίζει σύγχρονες οικολογικές αρχές. Ουσιαστικά με αυτό τον τρόπο επιβεβαιώνεται ο νόμος της αναπλήρωσης και έτσι εξασφαλίζεται α) η ύπαρξη και διαίωνιση κάθε είδους και β) η ισορροπία του οικοσυστήματος μέσα από την εξισορρόπηση των αντίρροπων δυνάμεων.

Συγκεκριμένα η ταχύτητα αντισταθμίζει την αδυναμία (τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει), τα φτερά και η υπόγεια κατοικία αντισταθμίζουν το μικρό σωματικό μέγεθος (ἄ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ... ἔνεμεν) ὅσα ζῶα ἔχουν δύναμη δεν χρειάζονται ταχύτητα (τοῖς μὲν ἰσχύν ... προσῆπτεν), ὅσα ἔχουν μεγάλο σωματικό μέγεθος σώζονται χάρη σ' αὐτό (ἄ δὲ ἠϋξε ... ἔσωζεν) τα ὅπλα αντισταθμίζουν την ἔλλειψη δύναμης και ταχύτητας (τοῖς δ' ἄοπλον διδούς φύσιν ... δύναμιν). Σχετικά με τις μεταβολές του καιρού εφοδιάζονται με πυκνό τρίχωμα και γερό δέρμα (ἀμφιεννύς ... δέρμασιν). Ὡς προς την εξασφάλιση της τροφῆς σε αὐτά που γίνονται τροφή ἄλλων ζῶων δίνεται η δυνατότητα να γεννούν πολλούς απογόνους, ἐνῶ ὅσα τρέφονται με ἄλλα ζῶα γεννούν λίγους απογόνους (τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε ... πολυγονίαν) ἐνῶ παράλληλα δίνονται διαφορετικά εἶδη τροφῆς σε κάθε εἶδους ζῶο ὥστε να ὑπάρχει ἐπάρκεια (τουντεῦθεν τροφάς ... ἐξεπόριζεν). Εἶναι φανερό λοιπόν, ὅτι ὅλα τα ὄντα εφοδιάστηκαν με τα κατάλληλα μέσα ὥστε να επιβιώνουν και να διαιώνονται και τελικά να επιτυγχάνεται η ισορροπία του οικοσυστήματος μετὰ την εναρμόνιση ἀντίθετων δυνάμεων.

- B2.** 1. Λ
2. Λ
3. Σ

4. Λ

5. Λ

B3. Σύμφωνα με τον προσωκρατικό Εμπεδοκλή η δημιουργία των όντων προήλθε από τα τέσσερα στοιχεία: τη φωτιά, το νερό, το χώμα και τον αέρα που αποκαλούνται ριζώματα. Ήταν άλλωστε διαδεδομένη από την αρχαιότητα η θεωρία για τα τέσσερα στοιχεία (γῆ, πῦρ, ἀήρ, ὕδωρ) από την ανάμειξη των οποίων σε ποικίλες αναλογίες απαρτίζονται και μετασχηματίζονται όλα τα υλικά πράγματα. Πίστευε πως τίποτε δεν δημιουργείται από το μηδέν και τίποτα δεν καταλήγει στο μηδέν. Άρα όλα τα θνητά όντα προέρχονται από τα τέσσερα στοιχεία και καταλήγουν σε αυτά. Ο Εμπεδοκλής αναφέρεται σε δύο δυνάμεις που χωρίζουν και ενώνουν αντίστοιχα τα τέσσερα στοιχεία· πρόκειται για τη Έχθρα και τη Φιλότητα. Έτσι διαγράφεται ένας κύκλος αέναης νομοτελειακής εναλλαγής. Ανάλογα με τον Εμπεδοκλή και ο Πρωταγόρας φαίνεται ότι επηρεασμένος αναφέρεται στα στοιχεία (φωτιά-χώμα) και σε όσα αναμειγνύονται με αυτά (νερό-αέρας) τα οποία δεν κατονομάζει.

B4. ανάμειξη, προφήτης, διασώστης, δερματολόγος, διατροφή.

Γ. Αδίδακτο κείμενο

Γ1. Ύστερα από το δείπνο έτυχε να κάνουν περίπατο μπροστά από το στρατόπεδο ο Πρόξενος και ο Ξενοφώντας. Κι αφού πλησίασε κάποιος άνθρωπος ρώτησε τους σκοπούς που θα μπορούσε να δει τον Πρόξενο ή τον Κλέαρχο. Τον Μένωνα δεν τον ζητούσε μολονότι ήταν σταλμένος από τον Αριαίο, φίλο του Μένωνα. Και όταν ο Πρόξενος είπε ότι εγώ ο ίδιος είμαι αυτός που ζητάς, ο άνθρωπος είπε τα εξής. Με έστειλε ο Αριαίος και ο Αρτάοζος που είναι πιστοί στον Κύρο και φίλοι σας, και σας προτρέπουν να φυλάγεστε μήπως τη νύχτα σας επιτεθούν οι βάρβαροι.

Γ2. Οι συμβουλές που μεταφέρει ο άνθρωπος στον Πρόξενο είναι αρχικά να φυλάγονται μήπως τη νύχτα τους επιτεθούν οι βάρβαροι, καθώς υπάρχει πολύ στράτευμα στην κοντινή κατάφυτη περιοχή. Τους συμβούλευε ακόμα να στείλουν φρουρά στη γέφυρα του ποταμού Τίγρη, καθώς ο Τισσαφέρνης σκέφτεται να καταστρέψει τη γέφυρα ώστε να αποκλειστούν ανάμεσα στον ποταμό και την διώρυγα.

Γ3. α) τῷ δείπνῳ, τοῖς προφύλαξι, αἱ νύκτες, εὐνούστεροι, εὐνούστατοι.

β) ζητεῖ, ζητῆ, ζητοῖ/οίη, ζητεῖτω, διανοεῖται, διανοῆται, διανοοῖτο, διανοεῖσθω.

Γ4. α) μετά τὸ δείπνον: εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου στο ἔτυχον ὄντες

τοῦ ξένου: ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, παράθεση στο Ἀρσίου

Κύρω: ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, δοτική αντικειμενική στο πιστοί

τῆς νυκτός: γενική του χρόνου στο ἐπιθῶνται

λύσαι: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο διανοεῖται.

β) ποῦ ἂν ἴδοι Πρόξενον ἢ Κλέαρχον: Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική, αντικείμενο ἔμμεσο στο ἠρώτησε.

μὴ ὑμῖν ἐπιθῶνται ... οἱ βάρβαροι: Δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική, αντικείμενο στο φυλάττεσθαι

ὅτι αὐτός εἰμι: Δευτερεύουσα ονοματική ειδική, αντικείμενο στο εἶπεν

ὡς διανοεῖται ... τῆς νυκτός: Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική, ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας

ὡς μὴ διαβῆτε: Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού.